

J. Bb.

"Sowietskije ekspedicii w Antarktiku
1961-1963 gg.", A. W. Nudielman,
Moskwa 1965 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 12/2, 432-433

1967

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Charles E. Rosenberg, *The Cholera Years. The United States in 1832, 1849, and 1866*. The University of Chicago Press, Chicago Illinois 1962, ss. X+257.

Książka Rosenberga omawia trzy epidemie cholery, jakie nawiedziły Stany Zjednoczone w latach 1832, 1849 i 1866. Autor, z wykształcenia historyk, przedstawia przebieg epidemii, rozwój lecznictwa, higieny społecznej i epidemiologii oraz poglądy na istotę i przyczyny choroby, kładąc duży nacisk na zagadnienia społeczne wiążące się z zachorowalnością.

Książka jest przeznaczona dla lekarzy i historyków nauki. Jest zaopatrzona w przypisy, bibliografię i indeks krzyżowy.

T. O.

Witold Supiński, *100 lat okrętów wojennych*. Wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej, Warszawa 1965, ss. 200, ilustr.

Popularnonaukowa książka Supińskiego przedstawia, na tle zmian zachodzących w uzbrojeniu i taktyce, rozwój konstrukcji okrętów wojennych od lat sześćdziesiątych ubiegłego wieku. Osobny wykaz przedstawia podstawowe dane techniczno-taktyczne ważniejszych okrętów wojennych z lat 1860—1964.

Z. Br.

Stylistyka Bally'ego. Wybór tekstów. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1966, ss. 207.

Charles Bally (1865—1947), kierownik katedry językoznawstwa i gramatyki porównawczej na uniwersytecie w Genewie, jest szeroko znany jako twórca doktryny stylistycznej, nazywanej często stylistyką Bally'ego, czasem stylistyką genewsko-francuską lub stylistyką lingwistyczną. Osoba Bally'ego i jego doktryna są „zjawiskiem ciekawym dla historii nauki okresu tak bliskiego współczesności” — jak pisze M. R. Mayenowa w zamieszczonym na czele książki artykule, którego przedmiotem jest analiza tej doktryny.

Następnie zamieszczony jest artykuł *Stylistyka Bally'ego w tekstach zamieszczonych w wyborze* napisany przez U. Dąborską-Prokop, która teksty te przetłumaczyła i opatrzyła przypisami. Teksty Bally'ego zamieszczone w tomie pochodzą z lat: 1909, 1912, 1920, 1925 (druk. 1935) i 1935.

Książka ukazała się w serii *Z prac Katedry Teorii Literatury Uniwersytetu Warszawskiego i Instytutu Badań Literackich PAN* jako t. 2 cyklu *U źródeł współczesnej stylistyki*.

Z. Br.

A. W. Nudielman, *Sowietskije ekspedicii w Antarktyku 1961—1963 gg.* Izdatelstwo „Nauka”, Moskwa 1965, ss. 271.

Książka została poświęcona ostatniemu okresowi radzieckich badań naukowych na Antarktydzie, to jest podczas szóstej, siódmej i ósmej ekspedycji (obecnie prowadzi badania już wyprawa dziesiąta). Przedstawione są bądź typy badań (aerometeorologiczne, geofizyczne itd.), bądź osiągnięcia poszczególnych stacji obserwacyjnych i wypraw w głąb lądu, a także zagadnienie międzynarodowej współpracy na tym obszarze. Publikacja stanowi więc jedno z nowych ogniw w szeregu kilkudziesięciu publikowanych już sprawozdań, opracowań materiałów i prac pro-

blemowych, wśród których zasługuje na wymienienie praca najbardziej syntetyczna, pióra kierownika drugiej ekspedycji (1957—1958) A. F. Triesznikowa: *Istoriya otkrytija i issledowanija Antarktidy* (Moskwa 1963).

J. Bb.

Komunikaty na sesję naukową poświęconą dziełom sztuki Pomorza zorganizowaną w 500-lecie pokoju toruńskiego. Oddział Stowarzyszenia Historyków Sztuki w Toruniu, Toruń 1966, ss. 112, ilustr.

Wymieniony zeszyt zawiera 21 komunikatów, wśród nich 15 z zakresu historii architektury, urbanistyki i fortyfikacji. Wyłącznie fortyfikacji dotyczy komunikat H. Domańskiej *Fortyfikacje późnogotyckie zamków krzyżackich*. Inne komunikaty zajmują się m.in. warownymi zamkami w Kurzętniku, Jasieńcu Nowym, Golubiu, Rądzynie, Brodnicy; dwa komunikaty zajmują się Zamkiem Dybowskim w Toruniu.

Sesja naukowa, o której mowa w tytule zeszytu, odbyła się w Toruniu 5—7 IX 1966.

Z. Br.

Muzealnictwo morskie w Polsce. Materiały z konferencji w Gdańsku w dniach 24—25 listopada 1965 r. Zarząd Muzeów i Ochrony Zabytków, Warszawa 1966, ss. 143.

Wymienione wydawnictwo stanowi tom 14 serii B *Biblioteki Muzealnictwa i Ochrony Zabytków*. Zamieszczono tutaj przemówienia powitalne i zagajenia I konferencji poświęconej muzealnictwu morskemu, 10 referatów i komunikatów oraz ich uzupełnień, wreszcie streszczenia przemówień 21 dyskutantów i 4 wypowiedzi przysłanych konferencji na piśmie.

Fragmenty wygłoszonych na konferencji referatów: P. Smolarka *Muzealnictwo morskie w Polsce Ludowej*, S. Szymborskiego *Muzea uniwersytetami kultury morskiej* i trzy komunikaty konferencyjne zamieszczone są również w nrze 6/1966 miesięcznika „Oświata Dorosłych”¹.

Z. Br.

NOWE ZESZYTY „STUDIÓW I MATERIAŁÓW Z DZIEJÓW NAUKI POLSKIEJ”

W 1966 r. ukazało się 6 kolejnych zeszytów „Studiów i Materiałów z Dziejów Nauki Polskiej”, publikacji seryjnej Zakładu Historii Nauki i Techniki Polskiej Akademii Nauk, wydawanej przez Państwowe Wydawnictwo Naukowe; w tym w serii A: „Historia Nauk Społecznych” wydano 2 zeszyty, w serii B: „Historia Nauk Biologicznych i Medycznych” — 3 zeszyty, w serii E: „Zagadnienia Ogólne” — 1 zeszyt. Na treść nowych zeszytów złożyły się następujące prace.

Seria A, z. 9: T. Kotarbiński, *Główne wiadomości o dziejach logiki w Polsce*; Z. Lissa i H. Feicht, *Dzieje polskiej nauki o muzyce*; J. Krzyżanowski, *Dzieje historii literatury polskiej*; M. Plezia, *Dzieje filologii klasycznej od początku XVII do początku XX wieku*; J. Reyehman, *Dzieje orientalistyki w Polsce do końca XVIII w.*; B. Kürbisówna, *Dziejopisarstwo polskie do połowy XV wieku*. *Dążenia*

¹ Sprawozdanie z tej konferencji zob. w „Kwartalniku” nr 1—2/1966, s. 185.